

**MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA DERSİ
EĞİTİMCİLERİNİN TEKNOLOJİ ODAKLI ÖĞRETİM
MATERYALLERİNİ KULLANIM DURUMU VE
YETERLİLİKLERİ (*)**

**Usage Status of Teaching Materials and Qualifications That are
Focused on Technology by Educators in Musical Hearing-Reading
Writing Lessons**

DOI NO:10.5578/amrj.57292

Osman ÖZDEMİR¹

Özet

Müziksel İşitme Okuma ve Yazma dersi, mesleki müzik eğitimi veren kurumların temel alan dersidir. Bu ders sayesinde öğrenciler teorik bilgiler edinecek, çalma söyleme becerilerinde doğru sesleri kullanacak, ritmik saymayı öğrenecek, duyduğu ezgileri notaya alabilecek, ulusal ve uluslararası nitelikteki ezgileri ve ezgilerin getirdiği kültürleri tanyacaktır.

Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümlerinde, alan dersleri içerisinde geniş bir konu içeriğine sahip olan ve hedeflediği kazanımlar açısından yoğun olan Müziksel İşitme Okuma ve Yazma dersi, teknoloji materyallerinin derslerde kullanımında, görsel ve işitsel duyu organlarına hitap edeceği için, öğretimi kolaylaştıracağı, kalıcı öğrenmeyi sağlayacağı ve zaman açısından tasarruf sağlayacağı bilinmektedir.

Bu çalışmada; veriler yapılandırılmış görüşme formu yardımıyla elde edilmiş, Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersi derslerinde eğitimcilerin teknoloji materyalleri kullanım durumları ve kullanım yöntemleri incelenmiş, teknoloji materyallerini kullanmıyorlarsa nedenleri tespit edilerek, yeterliliklerine katkıda bulunacak öneriler sunulmuştur.

Sonuç olarak eğitimciler tarafından program içerisinde var olan teknoloji odaklı kazanımların yetersiz olduğu, eğitimcilerin çoğunluğunun mezun oldukları üniversitelerde teknoloji odaklı materyalleri kullanmaya yönelik ders almadıkları, konu ile ilgili seminer, hizmet içi eğitim gibi faaliyetlerin yapılmadığı ortaya çıkmıştır.

(*) Bu makale; 12-14.05.2017 tarihleri arasında Kütahya'da düzenlenen "Müzik-Medya ve Teknoloji" konulu VIII. Hisarlı Ahmet Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Yük. Lis. Öğr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Devlet Konservatuarı.

Çalışmanın; Müziksel işitme okuma ve yazma dersinde teknoloji materyallerinin kullanımı hakkında eğitimcilere fikir vereceği, ders öğretmenlerinin yeterliliklerine katkı sağlayacağı, alana katkıda bulunacağı açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müziksel İşitme, Müziksel Okuma, Müziksel Yazma, Müzik ve Teknoloji, Güzel Sanatlar Lisesi.

Abstract

The lesson of developing musical ear, reading and writing is the basic one of the institutions which educate the professional music. Through this lesson, students will obtain theoretical knowledge, will use correct voices in the playing- singing skills, will learn rhythmic counting, will be able to write down the music he or she hears, will learn national and international character of tunes and culture which are brought by melody.

It is known that, in the music departments of Fine Art High School, musical hearing-reading-writing lesson which has extensive subject and is targeted in terms of achievements, the usage of technological materials which addresses to visual and auditory sense organs, facilitates the learning, provides the permanent knowledge and saves the time.

In this study; data was obtained by the help of structured interview form, the case of usage of technological materials and methods by educators of musical hearing-reading-writing lesson were investigated, the reasons were identified if technological materials had not been used , recommendations were taken to contribute into their sufficiency

As a result, It has become clear that the technology-based acquisitions in the program are inadequate, The majority of educators had not taken courses to use technology-oriented materials at universities they graduated, Seminars and in-service training related to the subject had not been conducted.

The study; will suggest educators how to use technological materials in the musical hearing-reading-writing lessons, it is thought to be very important in terms of contribution into this field.

Key Words: Musical Hearing, Musical Writing, Musical Reading, Music and Technology, Fine Art High School.

GİRİŞ

Güzel Sanatlar Liseleri ülkemizde farklı meslek gruplarında yer alacak olan sanatla ilgilenen bireyler yetiştirme amacı ile açıldıysa da

mezun olan öğrencilerin çoğunlukla sanatı ve sanat eğitimciliğini meslek edinecekleri üniversiteleri tercih etmeleri sonucunda, mesleki eğitim veren kurumlar haline dönüşmüştür.

Güzel Sanatlar Liselerinin müzik bölümlerinde temel alan dersi olan Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma (MİOY) dersi, dört yıl boyunca zorunlu alan dersi olarak devam edip eğitim öğretim sürecinin temel alan dersi olarak diğer alan dersleri ile etkileşimli halde yürümektedir. Eğitim-öğretim sürecinde diğer alan derslerine göre ders saati en fazla olan, konu içeriği ve hedeflediği kazanımlar açısından yoğun bir program içeriğine sahip olan bir derstir.

2009 yılında yayınlanmış olan Orta Öğretim Genel Müdürlüğü Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersi Öğretim Programı'nın hedeflediği kazanımlarına göre, öğrenciler eğitim süreçlerinde ve yaşantılarında kullanacak oldukları temel müzik bilgisi ve yazım kurallarını, sesleri ayırt etmeyi, ritmik saymayı, farklı ulusların ezgilerini ve ezgilerin getirdiği kültürleri, bestecilik, eser analizi için gerekli temel bilgi ve becerileri bu ders sayesinde kazanırlar. Öğrencilerin bu dersteki başarısızlık ya da gecikmiş öğrenmeleri diğer alan derslerindeki öğrenim durumlarını olumsuz yönde etkileyecektir.

Öğretim programında bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmayı öğrencilere kazandırmayı hedefleyen bu dersin işlenişinde, eğitimcilerin öğretim süreci boyunca derslerinde kullanabilecekleri ve öğrencilerine kullanmalarını önerebilecekleri nota yazım programları, müzik ses düzenleme programları, kulak eğitimi ve müzik teorisi öğretim programları gibi teknoloji odaklı öğretim materyalleri bulunmaktadır. Öğrencilerin çağın gereği olan bu teknoloji odaklı materyalleri tanınması ve kullanmasıyla yenilikçi, üretken ve yeni fikirlere açık bireyler olarak yetişmeleri sağlanacaktır.

Bu çalışmada; Güzel Sanatlar Liseleri MİOY dersi eğitimcilerinin derslerinde teknoloji materyallerini kullanım durumları ve yeterlilikleri araştırılıp teknoloji materyallerini kullanım yöntemleri incelenmiş olup, kullanmıyorlarsa nedenleri belirlenip varsa öğretim süreçlerinde yer verdikleri ve öğrencilerine önermiş oldukları bilgisayar, cep telefonu, tablet yazılımları öğrenilmiştir. Veriler araştırmaya gönüllü olarak katılan Güzel Sanatlar Liseleri MİOY dersi eğitimcilerine uygulanmış olan yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır.

Çalışmanın MİOY dersi öğretmenlerine teknoloji materyallerinin kullanımı hakkında fikir vereceği, öğretim süreçlerinde

zamandan tasarruf sağlatacağı, öğrencileri üzerinde kalıcı öğrenmeyi sağlayacak fikirler barındıracağı ve alana katkı sağlayacağı açısından önemli olacağı düşünülmektedir.

Güzel Sanatlar Liseleri Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersi

“Müziksel işitme okuma ve yazma öğretimine ülkemizde ilk kez Atatürk’ün “benim okulum” dediği, Musiki Muallim Mektebi’nde “Musiki Kıraatı” adıyla başlanmış, bu ad 1937-1938’de “Kulak Terbiyesi” Olarak değiştirilmiştir. Sonraları bu iki öge birbirine eklenerek “Kulak Eğitimi ve Solfej” günümüzde ise “Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersi” olarak adlandırılmaktadır” (Aydoğan ve Özgür, 2006: 3).

2017-2018 Eğitim Öğretim yılından itibaren 9. sınıfların ders programında ismi değişerek Batı Müziği Teori ve Uygulaması adı altında işlenmeye başlamıştır. Önümüzdeki yıllarda da kademeli olarak bu isim altında işlenmeye devam edecektir. Dersin ismi değişse de program içeriği incelendiğinde ders saatlerinin azaltıldığı, fakat konu içeriği ve hedeflediği kazanımlar açısından ders saatine göre yoğunluğunun devam ettiği ve bundan sonraki yıllarda da Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümlerinin en yoğun dersi olarak devam edeceği görülmektedir.

“MİOY öğretimi; müziksel işitme algılama, müziksel okuma, müziksel yazma, müziksel belleme, müziksel düşünme (tasarlama), müziksel yaratma, müziksel çözümlenme ve müziksel değerlendirmeye ilişkin davranış değişikliklerini hedefleyen yapısıyla mesleki müzik eğitiminin en temel alanı durumundadır” (Aydoğan ve Özgür, 2006: 3).

2009 yılında yayımlanan MİOY dersi Orta Öğretim Programı’nın içeriğinde; eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, araştırma ve sorgulama, problem çözme, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik ve Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi gibi ortak becerilerin yanı sıra, müziksel işitme, okuma ve yazma dersine ait müziksel işitme, müziksel okuma (solfej yapma), tonalite ve modalite (makam) tanıma, deşifre yapma, müziksel yazma (dikte yapma) ve çok sesli duyma becerileri yer almaktadır.

“Müziksel işitme, işitme duyusu ile algılanabilir müziksel bütün, öge, gereç, özellik ve ilişkileri (doğru) algılama, tanıma, anımsama (hatırlama) ayırt etme çözme ve çözümlenme yeteneğidir” (Uçan, 1997: 19).

Müziksel Okuma notaları belli bir süre (ritim) içerisinde, hız ve ses yükseklikleri ile seslendirme sürecidir. “Müziksel okuma, okumanın özelliğine göre farklı biçimde yapılabilir. Örneğin; Ritimsel okuma, deşifre okuma, tek ya da toplu okuma, tek sesli ya da çok sesli okuma, eşlikli ya da eşiksiz okuma, sesli ya da sessiz okuma vb. Bu okuma türlerinden kuşkusuz en önemlisi deşifre okumadır.” (Aydoğan ve Özgür, 2006:4). Müziksel okuma çalışmaları ile öğrenciler müziksel aralık, ses yüksekliği gibi kavramları, karşılıklarına çıkan müziksel ifadeleri ve yazıları somutlaştırıp seslendireceklerdir.

Müziksel yazma, sesleri müzik yazısının öğeleri ile ifade etmeye denir. Müziksel yazmanın birbirinden farklı iki boyutu vardır.

1- İşitilen sesleri yazma

2- Müziksel düşünceleri, tasarıları yazma (Aydoğan ve Özgür, 2006: 5).

Albert Lavignac “Solfeji mükemmel olarak tamamlayıcı şey müzik diktesidir. Tercüme olunacak mevzu tercüme edilecek lisanlara nazaran, veyahut yazı yazmak okumaya nazaran ne ise dikte de solfeje nazaran o dur” (Çeviri Denker, 1939: 25). diyerek müziksel yazma ve okuma arasındaki bağın önemini vurgulamıştır. “Müziksel yazma; müziksel düşünmeyi kolaylaştırır, müziksel yaratıcılığı geliştirir. Müziksel yaratıcılığa ilişkin etkinlikler müzik dilinin öğelerini daha iyi kavramaya yardımcı olur” (Apaydınlı, 2006: 16).

Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Dersi Öğretim Programı; Müzik İşaret ve Terimleri, Tonal ve Makamsal Müzik, Müziksel Okuma, Müziksel Yazma öğrenme alanları çerçevesinde yapılandırılmıştır. Dört geniş içerikli öğrenme alanı çevresinde programlanan bu derste, öğrencilerin başarı ya da başarısızlığı diğer derslerinde ki başarı durumlarını da etkileyecektir. GSL öğrencilerinin mesleki yaşantıları devam ettirecekleri temel bilgiler ve beceriler bu ders sayesinde kazandırılır.

“Müziksel işitme, okuma ve yazma dersi ile öğrenciler; ulusal ya da evrensel nitelikteki müzikleri doğru seslerle ve zamanlamalarla öğrenebilme, tekrar edebilme, gerektiğinde duyulan bir müziği notaya alabilme becerileri kazanacaktır. Müzik öğrenimi görmekte olan öğrenciler, çalgı derslerinde kendilerine verilen çalışma parçaları ve eserleri istenilen şekillerde seslendirebilecek ve çalgı çalma becerileri de bu doğrultuda gelişecektir” (MEB, 2009: 5).

Ders saatini azlığına rağmen hedeflediği kazanımlar açısından yoğun program içeriğine sahip bu dersin öğretiminde, eğitimcilerin dersin anlaşılması kolaylaştıracak yeni öğretim yöntem ve tekniklerini ve bu yöntem tekniklere ait materyalleri tanıyıp derslerinde öğrencilerine tanıtmaları durumunda, dersi daha eğlenceli ve zaman açısından ekonomik hale getirecekler, beraberinde daha kalıcı bir öğrenme sağlayacaklardır.

Güzel Sanatlar Liseleri Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersi Teknoloji Odaklı Kazanımlar

2009 yılında yayınlanmış olan Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Dersi öğretim programında ulaşılması beklenen ortak becerilerden birisi; bilgi teknolojilerini kullanmadır.

2016 yılında Batı Müziği Teori ve Uygulaması olarak değişen dersin, Ortaöğretim Genel Müdürlüğüne yayınlanmış olan öğretim programında bu kazanım Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma olarak genişletilmiştir.

Teknoloji Destekli Öğretim Materyalleri

“Bilim ve teknolojideki hızlı gelişmeler insanoğlunun doğayı kavrama ve değiştirme mücadelesinde ortaya çıkan yeni sorunlar insanların çok daha karmaşık problemleri çözebilmeleri ve daha karmaşık cihazları işe koşabilmelerini gerektirmektedir. Bu işlevlerin yerine getirilmesi için de okul ortamının sorumluluk alanındaki öğrencilerin daha ileri düzeyde (hızlı, kompleks ve soyut) çıkarımlar yapma ve karar verme yeteneklerinin geliştirilmesi kaçınılmaz olmuştur.” (Akınar, 1999:127).

Günümüzde birçok okul dersliğinde yer alan projeksiyon, ses sistemi, bilgisayar, akıllı tahta, internet ağı, gibi araç gereçler ve günlük yaşantılarımızda kullandığımız cep telefonu, tablet gibi bilgi-iletişim teknolojilerine ait materyaller sayesinde teknoloji odaklı ders yapma imkanı kolay bir hal aldı.

“Etkili öğrenmelerin meydana gelmesi için, öğretmenlerin ve öğrencilerin öğretme ve öğrenme ihtiyaçlarına uygun modern eğitim teknolojilerini kullanması gerekir. Öğretmenlerin, modern eğitim

teknolojilerini etkili ve kolay kullanabilmeleri için bunların genel özelliklerini bilmeleri gerekir” (İşman, 2011: 302).

Bu modern eğitim teknolojileri “eğitim planlarında (yıllık ünite ve günlük ders planları) belirlenen hedef ve davranışların öğrencilere ve kursiyerlere kazandırılmasında etkili olarak kullanılabilir” (İşman, 2011: 302).

MİOY dersi eğitimcilerinin eğitim süreçlerinde almış oldukları bilgisayar destekli müzik eğitimi gibi dersler, seminerler ya da kendi merakları doğrultusunda araştırarak kullanımlarını öğrenebilecekleri, eğitim öğretim faaliyetlerinde yer verecekleri bilişim teknolojileri ile kullanılacak birçok yazılım bulunmaktadır. Bunlardan popüler ve ulaşılması kolay olanları sınırlandırarak sınıflandıracak olursak;

a) *Nota yazım programları:* Finale, Sibelius, Uvertür, Muscore, Denemo, Mus2, Frescobaldi...vb.

b) *Notaya alma, müzik ses düzenleme programları:* Ardour, Audacity, Cubase, Logic, Garageband, Pro Tools....vb

c) *Kulak eğitimi ve müzik teorisi çalıştıran yazılımlar:* Auraila Ear Training, Ear Master , ABRSM Aural Trainer, MacGamut, Musition, Theta Ear Trainer, Functional Ear, Ear Worthy.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma; MİOY derslerinde eğitimcilerin kullanıyor oldukları teknoloji materyallerini belirleyip toplama, kullanmıyorlarsa nedenlerini araştırıp bu soruna dair çözüm önerileri sunma ve MİOY dersi eğitim öğretim sürecine katkı sağlamak amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın Önemi

Araştırmanın Güzel Sanatlar Liseleri eğitimcilerine MİOY dersinde eğitim öğretim süreçlerinde zaman açısından tasarruf kazanacakları ve öğrenciler üzerinde kalıcı öğrenmeyi sağlayabilecek olan teknoloji odaklı materyaller hakkında fikir vereceği, eğitimciler bu materyalleri kullanmıyorlarsa nedenlerinin belirlenmesi ve alana katkısı olacağı açısından önemli olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmada; Random tekniği ile örneklem oluşturulmuş ve Afyonkarahisar Güzel Sanatlar Lisesi, Denizli Hakkı Dereköylü Güzel Sanatlar Lisesi, Uşak Besim Atalay Güzel Sanatlar Lisesi, Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar Lisesi'nde görev yapan MİOY dersi eğitimcileri örneklem olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Problem Cümlesi

Güzel Sanatlar Lisesi Müziksel İşitme Okuma ve Yazma dersi eğitimcilerinin teknoloji odaklı öğretim materyallerini kullanım durumu ve yeterlilikleri nedir?

Araştırmanın Alt Problemleri

- 1- Eğitimcilerin teknoloji odaklı eğitim materyallerini kullanma durumları nedir?
- 2- Eğitimcilere göre teknoloji odaklı materyalleri kullanım durumlarındaki yeterlilikleri nedir?
- 3- Eğitimciler MİOY dersi öğretim programında yer alan teknoloji odaklı kazanım(lar)ı biliyorlar mı? Programda yer alan kazanım(lar) yeterli mi?

YÖNTEM

Tarama modeli esas alınan bu nitel çalışmada; Güzel Sanatlar Liseleri MİOY dersi eğitimcilerine derslerinde teknoloji odaklı öğretim materyallerini kullanım durumları ve yeterliliklerini öğrenmek amacıyla yapılandırılmış görüşme formu uygulanmış, konu ile ilgili görüş ve önerileri alınmıştır. “Yapılanmış görüşme, daha çok, ne tür soruların ne şekilde sorulup, hangi verilerin toplanacağını önceden en ayrıntılı biçimde planlandığı ve aynen uygulanmaya çalışıldığı tekniktir; görüşmeciyeye bırakılan hareket özgürlüğü en düşük düzeydedir. Cevapların denetimi ve sayısallaştırılması kolaydır ancak görüşme tekniğinin esnekliğinden beklenen anlam çıkarma ve içtenliği

sağlama olanakları sınırlıdır” (Karasar, 2016: 212). Toplanan veriler nitel yöntemler ile işlenmiştir.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde; Eğitimcilerin teknoloji odaklı eğitim materyallerini kullanma durumlarına, bu materyalleri kullanım yeterliliklerine, öğretim programı içeriğinde yer alan kazanım(lar) hakkında ki fikirleri ve kazanımların yeterliliği hakkında görüşlerine yer verilmiştir. Araştırmaya gönüllü olarak katılan 12 MİOY eğitimcisine yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile yöneltilen sorular ve sorulara ait bulgular belirlenmiş ve yorumlanmıştır.

Eğitimcilerin Teknoloji Odaklı Eğitim Materyallerini Kullanma Durumlarına İlişkin Bulgular

Birinci alt problemin yanıtlanmasında (Eğitimcilerin teknoloji odaklı eğitim materyallerini kullanma durumları nedir?) eğitimcilere 4 soru sorulmuştur. Bu sorulara verilen cevaplar aşağıdaki tabloda gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

A) Dersliğinizde hangi teknoloji materyalleri bulunmakta?

B) MİOY eğitiminde kullanılabilecek önereceğiniz yazılım (Uygulama, program) var mı?

C) MİOY dersi işlenişinde hangi teknoloji materyallerinden yararlanıyorsunuz?

D) Müzik derslerinizde aşağıdakilerden hangilerini etkin olarak kullanabilirsiniz?

a) Ses kayıt cihazları

b) Tablet

c) Etkileşimli tahta

d) EBA İçerikleri

e) Projeksiyon makinası

f) Bilgisayar

g) Tv

h) Radyo

Tablo 1. Birinci Alt Probleme Yönelik Yöneltilen Sorulara Eğitimcilerin Verdiği Cevaplar

	A	B	C	D
1	Akıllı Tahta	-	-	Tablet, Etkileşimli Tahta
2	Akıllı Tahta, Bilgisayar	Ear Worthy, Ear Master	Akıllı Tahta, Tablet, Bilgisayar	Etkileşimli Tahta, Tablet, Bilgisayar
3	Akıllı Tahta	-	Akıllı Tahta	b,c,d,e,f,g
4	Akıllı Tahta	Ear Master, Sibelius	Akıllı Tahta	Ses Kayıt Chz, Tablet, Etkileşimli Tahta
5	Akıllı Tahta	-	Akıllı Tahta	Etkileşimli Tahta, Bilgisayar
6	Yok	-	-	-
7	Akıllı Tahta	Ear Master School	Akıllı Tahta, pdf solfej Kitapları, Muse score, Ear Master	Etkileşimli Tahta
8	Projeksiyon	-	Eba	a,b,c,d,e,f
9	Akıllı Tahta, Bilgisayar	-	Akıllı T. Dijital Piyano, İnternet	a,c,f,h
10	Akıllı Tahta, Bilgisayar, Ses sistemi	Nota yazım programları	Dijital piyano	a,b,c,d,e,f,g,h
11	Akıllı Tahta	-	-	c,d,f
12	Akıllı Tahta	-	-	c,f

Tablo 1’i inceleyecek olursak; araştırmaya katılan 12 öğretmenden 7 ’sinin dersliğinde sadece akıllı tahta, 3 eğitimcinin dersliğinde hem akıllı tahta hem bilgisayar, 1 eğitimcinin sınıfında sadece projeksiyon, 1 eğitimcinin sınıfında ise hiçbir teknoloji materyalinin bulunmadığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan eğitimcilerinden 3’ü Pc, Mac, İpad için kullanılabilen “Ear Master”, Telefon ve tablet için (Android, İos) uyumlu olan “Ear Worthy” uygulamalarının kullanımını tavsiye ettiklerini görmekteyiz.

Eğitimcilerin derslerinde yararlandığı teknoloji materyallerine değinecek olursak 4 eğitimcinin hiçbir teknoloji materyalinden yararlanmadığını, 8 eğitimcinin çoğunluğu akıllı tahta olmak üzere, akıllı tahta yanında tablet ve bilgisayarı tercih eden eğitimciler olduğu da gözükmemektedir.

Eğitimcilerden ses kayıt cihazlarını 4 eğitimcinin, tableti 6 eğitimcinin, etkileşimli (akıllı) tahtayı 11 eğitimcinin, eba içeriklerini 4 eğitimcinin, projeksiyonu 3 eğitimcinin, bilgisayarı 8 eğitimcinin, tv’yi 2 eğitimcinin, radyoyu 2 eğitimcinin etkin olarak kullanabildiğini görmekteyiz. 1 eğitimcinin ise hiçbir teknoloji materyalini tercih etmediğini görmekteyiz.

Elde edilen bulgulara göre eğitimcilerin çoğunun akıllı tahtayı kullanmayı tercih ettiği ve aktif olarak kullanabildiğini görmek mümkündür. Bunda Milli Eğitim Bakanlığı’nın çoğu eğitim öğretim kurumuna akıllı tahtayı vermesi ve kullanımına dair eğitim seminerini eğitimcilere zorunlu tutmasının katkısı olduğunu söyleyebiliriz. EBA kullanımının çok tercih edilmemesinin nedeninin ise EBA içeriğinde MİOY dersine yönelik hiçbir içerik bulunmamasını gerekçe gösterebiliriz.

Eğitimcilerin Teknoloji Odaklı Materyalleri Kullanım Durumlarındaki Yeterliliklerine İlişkin Bulgular

İkinci alt problemin yanıtlanmasında (Eğitimcilere göre teknoloji odaklı materyalleri kullanım durumlarındaki yeterlilikleri nedir?) eğitimcilere 5 soru sorulmuştur. Bu sorulara verilen cevaplar aşağıdaki tabloda verilmiş ve yorumlanmıştır.

A) Mezun olduğunuz üniversitede teknoloji odaklı müzik materyallerini kullanmaya yönelik ders aldınız mı?

B) Eğitimde teknoloji materyallerini kullanmaya yönelik seminere, kurs vs. gibi bir etkinliğe katıldınız mı?

C) Teknoloji kullanımı konusunda kendinizi yeterli buluyor musunuz?

D) Nota yazım programlarından hangilerini biliyorsunuz

- a) Musescore
- b) Denemo
- c) Final
- d) Mus2
- e) Uvertür
- f) Frescobald

E) Notaya alma, müzik ses düzenleme programlarından hangilerini biliyorsunuz?

- a) Ardour
- b) Audocity

Tablo 2. İkinci Alt Probleme Yönelik Yöneltilen Sorulara Eğitimcilerin Verdiği Cevaplar

	A	B	C	D	E
1	Hayır	Evet	Hayır	Finale	-
2	Hayır	Evet	Evet (Derste yetecek kadar)	Musescore, Finale, Mus2	-
3	Hayır	Evet	Hayır	Finale	Audocity
4	Kısmen	Evet	Evet	Musescore, Finale	Audocity
5	Hayır	Evet	Evet (İhtiyaç duymuyorum)	-	-
6	Hayır	Hayır	Hayır	-	-
7	Hayır	Evet	Evet	Musescore, Finale	Cubase
8	Hayır	Evet	Hayır	-	-
9	Hayır	Hayır	Hayır	Finale	Audocity
10	Evet	Evet	Evet	Finale	Audocity
11	Hayır	Hayır	Evet	Sibelius	-

12	Evet	Hayır	Evet	Musescore, Finale, Mus2	-
----	------	-------	------	-------------------------------	---

Tablo 2’yi inceleyecek olursak; araştırmaya katılan 12 eğitimciden 3’ünün mezun olduğu üniversitede teknoloji odaklı müzik materyallerini kullanmaya yönelik ders aldığını, 9 eğitimcinin böyle bir ders almadığını, 8 eğitimcinin eğitimde teknoloji materyallerini kullanmaya yönelik seminere, kurs vs. gibi bir etkinliğe katıldığını, 4 eğitimcinin böyle bir seminere katılmadığını, 7 eğitimcinin teknoloji kullanımı konusunda kendini yeterli bulduğunu, 5 eğitimcinin yeterli bulmadığını, 9 eğitimcinin en az bir nota yazım programını (çoğunluğu finale) kullanabildiğini, 3 eğitimcinin nota yazım programı bilmediğini, 5 eğitimcinin en az bir ses kayıt programını kullanmayı bildiğini, 7 eğitimcinin ses kayıt programlarını bilmediklerini görmekteyiz.

Çıkan verilere göre eğitimcilerin çoğunluğunun mezun oldukları üniversitelerde teknoloji odaklı müzik materyallerini kullanmaya yönelik ders almadığını, mesleki yaşantılarında Milli Eğitim Bakanlığı’nın etkileşimli tahtalar için vermiş olduğu seminere katıldıklarını görmekteyiz. Nota yazım ve ses kayıt programı kullanan eğitimcilerin kendi çabaları ile bu programların kullanımını öğrendikleri söylenebilir.

MİOY Dersi Öğretim Programında Yer Alan Teknoloji Odaklı Kazanımlara İlişkin Bulgular

Üçüncü alt problemin yanıtlanmasında (Eğitimciler MİOY dersi öğretim programında yer alan teknoloji odaklı kazanım(lar)ı biliyorlar mı? Programda yer alan kazanım(lar) yeterli mi?) eğitimcilere 2 soru sorulmuştur. Bu sorulara verilen cevaplar Tablo 3’te verilmiş ve yorumlanmıştır.

A) Ders içeriğinde yer alan teknoloji odaklı kazanımları biliyor musunuz? (Evet/Hayır)

B) Program içeriğinde yer alan teknoloji odaklı kazanımlar sizce yeterli mi?

Tablo 3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Yöneltilen Sorulara Eğitimcilerin Verdiği Cevaplar

	A	B
1	Hayır	-
2	Evet	Hayır
3	Hayır	Hayır
4	Evet	Hayır
5	Hayır	-
6	Hayır	-
7	Hayır	-
8	Hayır	Hayır
9	Hayır	Hayır
10	Evet	Hayır
11	Hayır	Hayır
12	Evet	Hayır

Tablo 3'ü inceleyecek olursak; araştırmaya katılan eğitimcilerden 4 eğitimci ders içeriğinde yer alan teknoloji odaklı kazanımları bildiği belirtirken 8 bilmediğini belirtmiştir. 8 eğitimci program içeriğinde yer alan teknoloji odaklı kazanımların yetersiz olduğunu düşünürken 4 eğitimci fikir belirtmemiştir.

Edinilen bulgulara göre Orta Öğretim Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Dersi Programında yer alan teknoloji odaklı kazanımların yetersiz olduğu ve var olan kazanımların da eğitimciler tarafından bilinmediği anlaşılmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmada alt problemlere ait bulgular incelendiğinde; MİÖY dersi Eğitimcilerinin çoğunluğunun teknoloji materyallerini kullanma konusunda beceri sahibi olduğunu özellikle milli eğitim bakanlığının dersliklere gönderdiği akıllı tahtaları kullanımlarında aktif olduklarını görmekteyiz. Bunda MEB tarafından zorunlu tutulan akıllı tahta kullanımına yönelik hizmet içi eğitim seminerlerinin katkısı olduğu söylenebilir. Fakat akıllı tahtalarda MİÖY derslerinde kullanılabilecek ortak yazılımlar kullanılmadığı görülmektedir.

Gerekçe olarak üniversitelerin müzik bölümlerinde teknoloji materyalleri kullanımına yönelik dersinin görülmemiş olması, Milli

Eğitim Bakanlığı yada uzman kişilerce MİOY dersinde kullanılabilir teknoloji materyallerine yönelik hizmet içi eğitim, seminer, çalıştay vb. gibi faaliyetlerin yapılmaması neden olarak söylenebilir. Konu ile ilgili seminer etkinliklerin yapılması durumunda diğer teknoloji materyallerinin ve teknoloji materyallerine ait yazılımların kullanımı öğretmenler tarafından kolaylaşacağından dolayı kullanımı artacak, ortak programların kullanımı doğacak, paylaşımlar artacak ve eğitimciler bu materyalleri kullanımları konusunda kendilerini daha yeterli hisseder hale geleceklerdir.

Eğitimciler tarafından tavsiye edilen Ear Worthy programının cep telefonu ve tabletlere yüklenebilmesi, aralık, akor, tek ses, dizi tanıma gibi becerileri sağlamayı hedefleyen bir uygulama olduğu ve oyun gibi puan sistemiyle işlemeden dolayı eğlenceli bir uygulama olarak görülmektedir. Ear Master programı ise Türkçe desteği olan Pc, Mac ve İpad için yazılımı olan ve müzik teorisi, ezgi tekrarı, ritim tekrarı, akor çalışmaları gibi daha geniş kazanımları barındıran bir program olarak karşımıza çıkmaktadır. Her iki programın da kullanımı kolay, eğlenceli ve eğitsel olması açısından öğrencilere tavsiye edilebileceği ve eğitim öğretim sürecinde kullanılabilirliği görülmektedir.

Nota yazım programlarından Finale'nin eğitimcilerin çoğunluğu tarafından bilindiği ve diğer nota yazım programlarına göre daha popüler olduğu görülmektedir. Programın kullanımı konusunda eğitim faaliyetlerin düzenlenmesi daha çok eğitimci tarafından kullanılmasını sağlayacaktır.

Eğitimcilerin çoğunluğu tarafından notaya alma, müzik ses düzenleme programlarının tanınmadığı ayrıca radyo, Tv, projeksiyon, ses kayıt cihazları gibi teknoloji materyallerinin yerini akıllı tahta, tablet ve bilgisayar gibi teknoloji materyallerinin aldığı da çıkan sonuçlar arasında yer almaktadır.

Ayrıca eğitimcilerin çoğunluğu tarafından MİOY dersine yönelik teknoloji odaklı kazanımlar bilinmemektedir. Fikir belirten eğitimcilere göre program içeriğindeki kazanımların yetersiz olduğu belirtilmektedir.

Araştırma sürecinde literatür tarandığında MİOY dersinde teknoloji materyallerinin kullanımına yönelik ülkemizde yapılmış olan iki çalışmaya ulaşılmıştır. Nazlımoğlu'nun (2016) "Müziksel İşitme Okuma Yazma Derslerinde Bilgisayar Destekli Programlı Öğretim Yönteminin Etkililiği" başlıklı doktora tezinde MİOY derslerinde

bilgisayar destekli programlı öğretim yönteminin kullanımının geleneksel öğretim yöntemlerine göre ders etkili ve kalıcı öğrenme sağlandığı sonucuna varılmıştır. Müzik öğretmeni adaylarının, lisans eğitimleri sırasında teknoloji materyallerini hazırlama kullanma doğrultusunda daha donanımlı yetişmeleri gerektiği, hizmeti içi eğitimlerin olmasının gerekliliği öneriler arasında yer almaktadır.

Ulaşılan diğer çalışma ise Özgül'ün (2016) “Ezgisel Dikte Çalışmalarında Bilgisayar destekli Eğitimin Öğrenci Başarısına Etkileri” başlıklı doktora tezidir. Özgül elde ettiği bulgulara göre bilgisayar destekli dikte eğitimini geleneksel sınıf içi eğitime göre daha etkili olduğu sonucuna varmış ve önerilerinde eğitimci ve öğrencilere bilişim destekli eğitim yazılımların faydaları ve kullanılabilirliği hakkında bilgilendirilmesi, verilebilecek hizmet içi eğitimlerle farkındalığın artması sağlanarak bilişim destekli eğitim kullanımının yaygınlaştırılması gerektiğine değinmiştir. Buradan araştırmanın, yapılmış olan diğer araştırma sonuç ve önerileri ile örtüştüğünü söyleyebiliriz. Ayrıca ülkemizde MİOY öğretiminde teknoloji odaklı materyaller kullanımına yönelik yapılan çalışmaların az olduğu görmekteyiz. Konu ile ilgili çalışmaların artması ders eğitimcilerinin eğitim öğretim süreçlerine katkı sağlayacağı açısından önemli olacaktır.

KAYNAKÇA

- Akpınar, Y. (1999). *Bilgisayar Destekli Öğretim ve Uygulamalar*. Ankara: Anı Yayınları.
- Apaydınlı, K. (2006). *Anadolu güzel sanatlar liseleri müzik bölümü öğrencilerinin müziksel işitme-okuma-yazma dersinde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Aydoğan, S. Özgür, Ü. (2006). *Müziksel İşitme Okuma Eğitimi ve Kuram-I*. Ankara: Sözkese Matbaası
- İşman, A. (2011). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Lavignac, A. (1939). *Musiki Terbiyesi*. (A. Denker, Çev.). İstanbul: Kanaat Kitapevi

- Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü. (2009) *Müziksel İşitme Okuma Yazma Dersi Öğretim Programı*. Ankara
- Nazlımoğlu, E. (2016). *Müziksel İşitme Okuma Yazma Derslerinde Bilgisayar Destekli Programlı Öğretim Yönteminin Etkililiği*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara
- Özgül, Y. (2016). *Egzisel Dikte Çalışmalarında Bilgisayar destekli Eğitimin Öğrenci Başarısına Etkileri*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.